

На основу члана 56. Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша", број 88/2008 и 143/2016), члана 72. Пословника о раду Градског већа Града Ниша ("Службени лист Града Ниша" број 1/2013, 95/2016, 98/2016, 124/2016 и 144/2016) и члана 12. Правилника о поступку припреме, израде и доставе материјала ("Службени лист Града Ниша", број 125/2008)

Градско веће Града Ниша, на седници оджаној дана 10.03.2017. године, доноси

РЕШЕЊЕ

I Утврђује се Предлог решења о усвајању Извештаја о раду Туристичке организације Ниш за 2016. Годину, са финансијским извештајем о оствареним приходима и расходима Туристичке организације Ниш за 2016. годину.

II Предлог решења о усвајању Извештаја о раду Туристичке организације Ниш за 2016. Годину, са финансијским извештајем о оствареним приходима и расходима Туристичке организације Ниш за 2016. годину, доставља се председнику Скупштине Града Ниша ради увршћивања у дневни ред седнице Скупштине Града.

III За представнике предлагача по овом предлогу на седници Скупштине Града Ниша, одређује се Драган Карличић, Градска управа Града Ниша - Секретаријат за привреду и Урош Парлић, директор Туристичке организације Ниш.

Број: 311-10/2017-03
У Нишу, 10.03.2017. године

ГРАДСКО ВЕЋЕ ГРАДА НИША

ПРЕДСЕДНИК

Дарко Булатовић

На основу члана 37. тачка 24 Статута Града Ниша ("Службени лист Града Ниша, број 88/2008 и 143/2016),

Скупштина Града Ниша, на седници одржаној _____2017. године донела је

Р Е Ш Е Њ Е

I УСВАЈА СЕ Извештај о раду Туристичке организације Ниш за 2016. годину, број 190 од 20.02.2017. године, који је усвојио Управни одбор ове организације Одлуком, број 187/2017 од 20.02.2017. године, са Финансијским извештајем о оствареним приходима и расходима Туристичке организације Ниш за 2016. годину, број 189 од 20.02.2017. године, који је усвојио Управни одбор ове организације, Одлуком број 186/2017 од 20.02.2017.године.

II Решење доставити: Туристичкој организацији Ниш, Градској управи Секретаријату за привреду и Градској управи Секретаријату за финансије.

Број:
У Нишу,

СКУПШТИНА ГРАДА НИША

Председник

Мр Раде Рајковић

Образложење

Статутом Града Ниша („Сл.лист Града Ниша“, број 88/2008 и 143/2016) у члану 37.став 1. тачка 24. предвиђено је да Скупштина Града Ниша разматра и усваја годишње извештаје о раду установа и других служби, чији је оснивач Град.

Управни одбор је на седници одржаној 20.02.2017.године, Одлуком број 187/2017 усвојио Извештај о раду Туристичке организације Ниш за период 01.01.2016. до 31.12.2016. године, а Одлуком, број 186/2017 од 20.02.2017. године, усвојио је Финансијски извештај о оствареним приходима и расходима Туристичке организације Ниш за период 01.01.2016.-31.12.2016.годину.

Послови које је Туристичка организација Ниш обављала у претходној години, могу се поделити у два сегмената:

1. Развој туризма и промоција потенцијала Града Ниша,
2. Унапређење информисаности туриста током боравка у Нишу.

Током 2016. године, Туристичка организација Ниш је спроводила низ активности у складу са Програмом рада за 2016. годину и то:

- Сарадња на пројектима и самостално учешће у изради пројеката од значаја за развој туристичких потенцијала и постојеће туристичке понуде у граду:

Пројекат израда документације за главни пројекат –Уређење пешачких стаза и осветљења у Тврђави;

- Сарадња Града Ниша са градовима Жиронд и Арл у Француској кроз пројекат јачање јавних служби у Нишу за развој заснован на валоризацији историјског и територијалног наслеђа.

- Развој туризма кроз пословно–техничку сарадњу;

- Организација догађаја од значаја за бољу туристичку презентацију:

Међународног сајма туризма у Нишу, "Соколов пут", "Месец туризма", Бициклическа трка „Трофеј Константин 2016“ Нишка Бања, Међународни гастро шампионат авантуристичка трка са препрекама Караван "Моја Србија" и др.

- Остале манифестације ТОН-а као координатор:

Тесла и Ниш, Коњички турнир – Балкански КУП и државно првенство у 3D Event, Nisville, “Изађи ми на теглу“, Светски дан туризма, Међународни сајам вина и мерака, UNDP Конференција за нове одборнике локалне самоуправе и др.

- Промоција на сајмовима и другим тематским манифестацијама:

- Међународни сајам туризма у Словенији, Међународни сајам туризма у Бугарској, Међународни сајам туризма у Београду, Међународни сајам туризма у Русији, Међународни сајам Бања Лука, Међународни сајам туризма и сеоског туризма у Крагујевцу и др.

- Тематске манифестације и друге промоције:

БГ Манифест, Промоција туристичке понуде Ниша у Софији, Регионални сајам омладинског туризма Yout Fair „Opens youth fair 2016“, Промоција интернационалног фестивала Nisville и туристичких потенцијала Ниша у Софији, Дани банице, Промоција туристичке понуде Ниша у Солуну, Међународни сајам фестивала туристичких публикација „Кофер слова“ Крушевац, Изложба сувенира и туристичке публикације Лесковац 2016. године и др.

- Туристичко пропагандни материјал:

Мапа града-двојезична, на српском и енглеском, Мапа околине - двојезична, на српском и енглеском, Општа брошура о Нишу на српском језику, бугарском, руском, Водич кроз културно-историјско наслеђе Ниша на српском језику, енглеском, бугарском, руском, Брошура о Нишкој Бањи, Књига о Нишу, Монографија Ниша, Брошура о Нишкој тврђави, Манастири и цркве Ниша и околине, Гастрономски водич кроз Ниш и др.

- У инфо центрима ТОН-а врши се продаја сувенира који представљају Град Ниш и његова обележја.

- Оглашавање и рекламирање на интернету, телевизији, радио станицама у новинама и часописима;

- Односи са јавношћу; Брендирање Ниша-изградња дестинацијског идентитета и развијање вредности дестинацијског бренда:

- Туристички промет за период јануар –децембар Града Ниша 2016.године.

За наведени период дошло је до повећања укупног броја туриста за 12%, при чему је број домаћих туриста повећан за 16%, а број иностраних повећан за 9%. У Нишу је за исти период ноћило 8,6% више туриста него у истом периоду 2015. године, од чега 8,6% ноћења домаћих туриста и 8,6% више ноћења страних туриста.

- Унапређење информисаности туриста током боравка у Нишу: рад туристичких инфо центара и едукација кадрова.

На основу финансијског извештаја Туристичке организације Ниш за 2016. годину, о оствареним приходима и расходима, укупни приходи и примања остварени су у износу 55.730.000,00 динара. Расходи и издаци остварени су у износу од 41.859.000,00 динара.

Вишак прихода и примања- буџетски суфицит 13.871.000,00 динара.

Буџетски суфицит је коригован покрићем извршених издатака из наменски опредељених средстава која су пренета по завршном рачуну за 2015.годину и нераспоређеног вишка прихода из ранијих година, тако да коначни износ оствареног укупног суфицита износи 14.026.000,00 динара.

Имајући у виду да су Извештај о раду Туристичке организације Ниш за 2016. годину и Финансијски извештај о оствареним приходима и расходима Туристичке организације Ниш од 01.01.2016.–31.12.2016. године, сачињени у складу са законом и прописима Града, предлаже се доношење Решења као у диспозитиву.

Овлашћено лице
по овлашћењу в.д. начелника
Градске управе Града Ниша

Драган Карличић

ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА НИШ

Број: _____

20.02.2017. године

Н и ш

На основу члана 10. став 1. тачка 2. Одлуке о Туристичкој организацији Ниш („Службени лист града Ниша“ број 1/2002, 32/2002 и 9/2013) и члана 20. став 1. тачка 2. Статута Туристичке организације Ниш, Управни одбор Туристичке организације Ниш, на седници одржаној дана 20.02.2017. године донео је:

О Д Л У К У

1. Усваја се Извештај о раду Туристичке организације Ниш за период 01.01.2016. - 31.12.2016. године.
2. Извештај о раду из тачке 1. ове одлуке и Одлуку Управног одбора Туристичке организације Ниш, доставити оснивачу, преко Градске управе - Секретаријат за привреду, као ресорном секретаријату за праћење пословања Туристичке организације Ниш.

Образложење

Одлуком о Туристичкој организацији Ниш, предвиђено је да оснивач, град Ниш, преко надлежног органа града, даје сагласност на Извештај о раду Туристичке организације Ниш. Такође је и Статутом Туристичке организације Ниш предвиђено да се извештај о раду доноси уз сагласност надлежног органа града.

Извештајем о раду Туристичке организације Ниш за период 01.01.2016.-31.12.2016. године обухваћене су активности из делатности Туристичке организације Ниш за 2016. годину, а у оквиру расположивих средстава предвиђених Финансијским планом Туристичке организације Ниш за 2016. годину.

На основу наведеног, донета је одлука као у диспозитиву.

Управни одбор
Туристичке организације Ниш

Славица Гајевић, председник

Туристичка
Организација
Ниш

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

за период 01.01.2016. - 31.12.2016.

Ниш, јануар 2017. г.

С А Д Р Ж А Ј

1. Профил туристичке организације Ниш	3
2. Извештај о раду (промотивне активности)	4
2.1. Развој туризма и промоција потенцијала Града Ниша	5
2.2. Развој туризма кроз пословно-техничку сарадњу	7
2.3. Организација догађаја	8
2.4. Промоција на сајмовима и другим тематским манифестацијама	13
2.5. Издавачка делатност	16
2.6. Набавка пригодних сувенира	19
2.7. Оглашавање и рекламирање на интернету, телевизији, радио станицама, у новинама и часописима	19
2.8. Брендирање Ниша – изградња дестинацијског идентитета и развијање вредности дестинацијског бренда	24
2.9. Унапређење информисаности туриста током боравка у Нишу	26
3. Финансијски извештај о оствареним приходима и расходима туристичке организације Ниш за 2016. год.	27
4. Број запослених у 2016. год.	28
5. Кредитно задужење	28

1. ПРОФИЛ ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ НИШ

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О «ТУРИСТИЧКОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ НИШ»

Оснивање:

Туристичка организација Ниш је правни следбеник Туристичког савеза Општине Ниш.

Одлуком Скупштине града Ниша (Сл. лист града Ниша бр 4/95 и 17/97) организовано је најпре Градско јавно предузеће “Туристичка организација Ниш”. Доношењем нове одлуке о «Туристичкој организацији Ниш» бр. 06-3/2002-13/01 од 15.01.2002.г. (Сл. лист града Ниша 1/2002 и 32/02), оснивач је променио правни облик организовања Туристичке организације Ниш, у складу са Законом о туризму.

Регистрација:

Туристичка организација Ниш (скраћени назив «ТОН») је уписана у регистар Трговинског суда у Нишу, решењем Фи. бр. 138/2002 од 06.02.2002. године.

Код Републичког завода за статистику Туристичка организација Ниш је по врсти облика организовања разврстана као: установа, шифра 85, а делатност по класификацији је: уређење пословања и допринос успешнијем пословању у области економије, шифра 8413.

Основни подаци:

Седиште: Ниш, ул. Војда Карађорђа 7.

Делатност: шифра 8413 – уређивање пословања и допринос успешнијем пословању у области економије.

Текући рачуни код Управе за трезор:

БУЏЕТСКИ: 840-1001668-87

СОПСТВЕНИ: 840-1106664-58

ТОН је у систему ПДВ-а

2. ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

Туристичка организација Ниш је у периоду од 1.1.2016. до 31.12.2016. године спроводила низ активности у складу са планираним Програмом рада за 2016. годину.

Послови које је Туристичка организација Ниш обављала у претходном периоду могу се поделити у два основна сегмената:

1. Развој туризма и промоција потенцијала града Ниша
2. Унапређење информисаности туриста током боравка у Нишу

Промоција туристичких потенцијала града Ниша, као најобимнија и најзаступљенија област у раду ТОН-а, обухватала је четири основна правца:

- Презентација и промоција културно-историјског наслеђа, са акцентом на јединствен доживљај који туристима може да пружи обилазак споменика као што су археолошко налазиште Медијана, Тврђава, Ђеле Кула и аутентично сачуван логор „12. фебруар“ из Другог светског рата;
- Промоција Ниша и локација у околини града као пожељне дестинације за „активни одмор“;
- Промоција Ниша као града фестивала и доброг провода;
- Промоција Ниша као града „мерака“ јединствене гастрономске понуде.

2.1. Развој туризма и промоција потенцијала града Ниша

Туристичка организација Ниш се бави развијањем дестинацијског бренда, бацајући акценат на разноврсне туристичке атрактивности, промовише различите брендове Града, што омогућава да град задовољи различите туристичке потребе својих посетилаца.

2.1.1. Маркетинг истраживања

Успешна презентација Ниша као туристичке дестинације заснива се првенствено на информацијама о потребама и жељама туриста добијених истраживањем тржишта.

ТОН је радио и на истраживању туристичке тражње и оцени дестинације. Подаци о корисницима туристичких услуга, као што су: старосна, национална и полна структура, степен образовања, дужина боравка, разлог доласка у Ниш, начин на који су дошли до информација о Нишу и др, представљало је главну основу за промоцију града последњих година, па и 2016. год.

2.1.2 Сарадња на пројектима и самостално учешће у изради пројеката од значаја за развој туристичких потенцијала и постојеће туристичке понуде у граду

Туристичка организација Ниш ће и у току 2016. године наставити са учешћем у изради и реализацији пројеката развоја туризма са којима ће самостално или као партнер конкурисати код ресорног министарства, као и код европских фондова за прекограничну сарадњу.

Такође ће радити на изради пројеката који ће имати за циљ боље управљање туристичким ресурсима у граду, али и оних пројеката чије ће спровођење унапредити туристичку понуду Града и повећање броја туриста.

2.1.2.1. Пројекат – израда документације за главни пројекат – Уређење пешачких стаза и осветљења у Тврђави.

Туристичка организација Ниш је у сарадњи са Економским факултетом у Нишу израдио модел одрживог управљања Тврђавом који је урађен кроз пројекат „Израда студије о постојећем стању у Тврђави са проблемима заштите и могућности туристичке

валоризације Тврђаве са израдом пројекта одрживог управљања Тврђавом од стране ТОН-а“.

Иако и поред свих напора и иницијатива да се започне са процесом преузимања управљања Тврђавом, из разлога непрепознавања важности реализације овог процеса Тврђава још увек није дата на управљање Граду Нишу-ТОН-у.

Туристичка организација Ниш је и поред тога предузела кораке за заштиту и уређење овог једног од најстаријих и највреднијих споменика културе града Ниша, културно добро од великог значаја, симбол Града – Тврђава.

У сарадњи са Заводом за заштиту споменика културе Ниш, ТОН је на конкурс за доделу субвенција и дотација за пројекте развоја туризма у 2015. год који је расписало Министарство трговине, туризма и телекомуникација аплицирао са Пројектом „Израда главног пројекта и планске и пројектне документације за пројекат валоризације Тврђаве у туристичке сврхе и израда модела одрживог управљања Тврђавом“.

2.1.2.2. Сарадња Града Ниша са градовима Жиронд и Арл у Француској кроз пројекат Јачање јавних служби у Нишу за развој заснован на валоризацији историјског и територијалног наслеђа.

Трогодишњи пројекат децентрализоване сарадње Арл/Жиронд/Ниш (2016-2018.) подржан средствима француског Министарства за спољне послове.

Партнери: Савет Департмана Жиронда, Град Ниш (Управе за културу и пољопривреду и развој села, Народни музеј и ТОН), Медиа & реформцентар Ниш

Арл и Ниш су покренули децентрализовану сарадњу на управљању и унапређењу наслеђа. Ниш жели да дели искуства Арлада би валоризовао своје историјско наслеђе и створио алат за валоризацију и економски развој поштујући одрживи урбани развој. Компоненте које ће бити циљане су управљање општинским фондом, рад са различитим публикама и развој туристичке понуде око градитељског наслеђа.

Савет департмана Жиронд и Ниш раде на развоју на валоризацији органске пољопривреде (уз подршку француског МСП по позиву за пројекте Клима 2015). Ниш жели да повеже ову активност са вредношћу својих природних и пољопривредних потенцијала чинећи везу са богатом понудом свог историјског наслеђа. Компоненте које ће бити циљане су вински туризам, вредновање природних подручја и сеоски туризам.

Општи циљ: Фаворизовање већег учешћа прихода који потичу од економских активности (туризам, услуге, угоститељство-хотелијерство(заснованих на валоризацији градитељског и природног наслеђа Града Ниша.

Специфични циљ: Развој структурисане методологије за економску валоризацију градитељског и природног наслеђа Града Ниша.

Валоризација градитељског наслеђа представља приоритет за Ниш и региона. Богато древно наслеђе је основа која омогућава развој капацитета у оквиру Града Ниша, као музеја и Туристичкој организацији Ниша. Арлежанска стручност представља нови приступ у Србији и отвара могућност за заједницу у Нишу да усвоји своје историјско наслеђе и укључи га у одрживи развој за добробит својих грађана.

2.2. Развој туризма кроз пословно-техничку сарадњу

2.2.1. Сарадња са школама града Ниша

Туристичка организација Ниш жели да подсети грађане Ниша на богату историју града и његове културно-историјске споменике који су у њиховој непосредној близини, и тиме подстакне јачање интересовања за град у коме живе јер је за једну туристичку дестинацију и промоцију њених знаменитости, од велике важности да и сами становници буду укључени у промоцију и популаризацију њених туристичких потенцијала и вредности целокупног садржаја.

Ова идеја ће имати најбољи ефекат уколико се крене од наших најмлађих суграђана кроз организацију обиласка културно-историјских знаменитости Ниша за све ученике нишких школа.

Одазив и интересовање директора основних и средњих школа је велики и обе стране су сагласне да је ова иницијатива неопходни потез значајан за образовање деце.

На радном састанку који је одржан са представницима средњих школа, а поводом организације разгледања града за ученике основних и средњих школа, закључено је да се организација и први излети и обиласци споменика одрже на пролеће наредне године.

2.2.2. Сарадња поводом јачања туристичке привреде Ниша

ТОН и РПК Ниш покренули иницијативу за обједињено деловање и формирање секторских асоцијација у областима хотелијерства, угоститељства и ДМЦ туроператора. Неопходно повезивање и заједничко деловање свих субјеката из области туристичке привреде како би се унапредио квалитет туристичке привреде.

На основу званичних података евидентиран је континуирани раст броја туриста и броја ноћења у Граду Нишу за последње три године а реално је очекивати да се овакав тренд настави и у наредном периоду, посебно због повећаног броја летова са аеродрома Константин Велики.

Због напред наведеног неопходно је заједничко и усаглашено деловање свих субјеката из области туризма како би се у наредном периоду унапредио квалитет туристичке понуде.

Туристичка организација Ниша и Регионална привредна комора Ниш покрећу иницијативу за обједињено деловање како већ постојећих удружења тако и формирање секторских удружења у областима хотелерства, угоститељства и туристичких агенција.

На састанку ТОН-а и РПК Ниш са представницима туристичке привреде Ниш, хотелијерима, угоститељима и ТА, закључено је да постоји обострани интерес да се ова сарадња настави ради формирања туристичког производа и његовог пласирања што ће даље утицати на јачање конкурентности Ниша као туристичке дестинације.

2.2.3. Пословно-техничка сарања са ЈП стара планина

Потписан је уговор о пословно-техничкој сарадњи са **ЈП Стара Планина** за будуће наступе у земљи и иностранству.

Остварен је заједнички наступ на Сајму туризма у Београду, наступ ЈП Стара Планина на Сајму туризма у Нишу.

2.3. Организација догађаја

Активности ТОН-а усмерене су и на креирање нових, као и у тржишној валоризацији постојећих манифестација које могу да доведу посетиоце у град. Учешћем у организацији или самом организацијом догађаја ТОН побољшава имиџ града Ниша као пожељне туристичке дестинације.

Крајњи циљ организације догађаја у граду је повећање броја туриста и ноћења, као главног показатеља развоја дестинације и туризма уопште.

2.3.1. Организација Међународног сајма туризма и активног одмора Ниш 2016.

- 17. Међународни сајам туризма и активног одмора – Ниш, 26/28.04.2016. год.
- 2. Конференција о активном одмору – Ниш, 27.04.2016.год. (У оквиру 17. Међународног сајма туризма и активног одмора).

На сајму туризма у Нишу одазвао се велики број излагача из Србије и региона, међу којима су туристичке агенције које су представиле понуду за предстојећу летњу сезону.

Сајам је окупио више од 130 излагача из Србије и окружења (Македонија, Бугарска, Република Српска, Мађарска и Грчка). На сајму су своју понуду представиле: туристичке организације градова и општина, туроператори, туристичке агенције,

хотелијери, представници здравственог и бањског туризма, представници спортско – рекреативног туризма и активног одмора, клубови адреналинских спортова, етно домаћинства, удружења самосталних излагача сувенира, као и организатори манифестација.

Посебна тема овог сајма је била ГАСТРОНОМИЈА. Првог дана, у уторак, 26.4. посетиоци и учесници су имали прилику да дегустирају најкусније специјалитете нишке кухиње, док су се другог (27.4.) и трећег дана (28.4.) представили учесници из целе Србије и региона. Уз добру храну иде увек и добро пиће, а за то су се побринули винари који су представили најбоља вина нишког краја.

Другог дана сајма, у среду, 27. априла 2016. одржана је 3. Конференција о авантуристичком туризму и активном одмору у природи са темом – **Значај развоја авантуристичког туризма за локалну заједницу и економију**. На овој Конференцији представили су се клубови и организације чије активности у области авантуристичког туризма садрже визију и циљеве локалног економског развоја општина и градова из којих долазе.

Осим тога, на сајму су биле и бројне презентације бања, фестивала, туристичких дестинација Србије и региона, као и наградне игре које су учесници сајма организовали на својим штандовима, док је ТОН за учеснике сајма организовао бесплатан обилазак Винарије Малча.

2.3.2. Соколов пут, 15.10.2016. год, Нишка Бања

Трећа планинска трка „Соколов пут 2016“ на Сувој планини, напредовала је у односу на претходне две године према броју такмичара, као и према броју земаља из којих су такмичари учествовали. Учествовало је више од 250 такмичара из 12 земаља који су понели прелепе утиске о организацији, захтевној и атрактивној стази на Сувој планини, као и о свом боравку у Нишкој Бањи. Остварен је одличан ефекат у промоцији околине Ниша, Нишке Бање и Суве планине као пожељне дестинације за активан одмор и спортска такмичења.

2.3.3. „Месец туризма“, јун 2016. Ниш

Туристичка организација Ниш је поновила манифестацију „Месец туризма у Нишу“, са циљем унапређења туристичке понуде града и околине.

„Месец туризма“ конципиран је тако да бројни програми пружају могућност активног укључивања туриста, који су на тај начин били део манифестације.

- **2. арт и музички улични фестивал ПозитивНИ, 4.јун 2016. Душанова улица**

Улични фестивал „ПозитивНИ“ у Душановој улици, показао се већ две године за редом, као интересантан догађај који промовише урбану културу, традицију, креативност, спорт, забаву и музику. У карневалској атмосфери своје умеће представљају бројни сликари, музичари, спортисти, дечији хорови, луткари, акробатске групе, жонглери, мађионичари, штулаши...

- **Бицикличка трка „Трофеј Константин 2016“, Нишка Бања**

Трка је одржана на обронцима Суве планине са стартом и циљем у центру Нишке Бање. Организатор трке је бициклички клуб „Константин“ из Ниша, а Туристичка организација Ниш је као суорганизатор допринела реализацији ове трке. На трци је учествовало преко 100 лиценцираних и нелиценцираних такмичара из Србије и Црне Горе.

Такмичари из различитих категорија и различитих година старости опробали су се на кружној шумској стази дужине 4300 м пред великим бројем љубитеља бициклизма.

- **Међународни гастро-шампионат, 8/10. јун 2016. Нишко сајмиште**

Град Ниш је био домаћин такмичења које окупља угоститељске и туристичке раднике југоисточне Европе. Учесници су се такмичили у припремању: рибље чорбе и паприкаша, јела од меса, а своје умеће показали и бармени и фламбери. Такмичари из разних делова света представили су велики број специјалитета карактеристичних за њихову земљу и нацију.

- **2. авантуристичка трка са препрекама The Maze Rewind, 18. јун, Јелашничка клисура**

Фантастична природа, добра организација и изазовна стаза одушевила је ове године више од 350 такмичара из Србије, Црне Горе, Немачке, Македоније, Грчке и САД

2.3.4. Караван „Моја Србија“, 10.06.2016. Ниш

Након успеха прошлогodiшње летње туристичке кампање: караван „Моја Србија“, Туристичка организација Србије је и ове године организовала исту манифестацију у циљу наставка промоције туризма наше земље.

Караван је посетио 14 градова Србије међу којима је и Ниш, и то: Београд, Нови Сад, Ниш, Крагујевац, Чачак, Зрењанин, Сомбор, Крушевац, Врање, Ваљево, Нови

Пазар, Ужице, Зајечар и Пожаревац, на чијим главним градским трговима ће бити промовисана туристичка понуда наше земље намењена одмору у летњем периоду.

Како би туристичка понуда регије југоисточне Србије, била адекватно представљена ТОН је позвао и туристичке организације градова и општина овог региона да се придруже Каравану и за ту прилику промовишу своје туристичке потенцијале путем сувенира, туристичког – промо материјала, као и кроз презентацију и дегустацију локалних гастро специјалитета.

Град Ниш је био домаћин каравана 10. јуна на Тргу Краља Милана, у периоду од 17 до 22 часа, а поред поменутих градова угостио је и Белу Паланку, Пирот, Сврљиг, Алексинац, Блаце, Књажевац, Лебане, Куршумлију, Сокобању и Пролом Бању.

Посетиоце су дочекали брендирани штандови “Моја Србија” на којима су могли да се информишу о могућностима за одмор у Србији, док је на бини „Моја Србија“ одржан богат културно-уметнички и музички програм.

Представљене су народне и нишке игре и песме, у виду фолклорних и играчких ансамбала и хора, затим модна ревија хуманитарног друштва у сарадњи са удружењима, а како је нишка публика веран љубитељ цеза, наступио је бенд који је познат по споју традиционалне балканске музике са примесима „gypsy“ цеза, фанка, рока, блуза – модеран цез на нишки начин.

Поред програма и поменутих презентација и промоција, организација за омладински туризам „Србија за младе“ водила је наградни квиз „Колико познајеш Србију?“ и поделила срећним добитницима награде које су обезбедиле туристичке организације различитих региона Србије.

Публици је требало да се представе још и победник 52. Међународног фестивала „Прва хармоника - Сокобања 2014.“, као и бенд који промовише Nisville jazz festival, међутим услед јаке киша програм је прекинут. И поред тога добро познати дух Ниша и нишлија, испреплетен традицијом и савременим тенденцијама оживео је на Тргу Краља Милана и атмосфером одушевио све учеснике Каравана.

За тв екипе емисија „Жикина шареница“ и „Србија коју волим“, ТОН је обезбедио снимање и обилазак Нишке Бање и Института „Нишка Бања“, као и археолошког локалитета Медијана, која је представљена као најзначајнија културно-историјска знаменитост Ниша, која је и даље у центру пажње, како домаћих тако и иностраних туриста.

Догађај је медијски пропраћен уз присуство великог броја локалних и националних медија, као и националног сервиса који су извештавали са лица места и снимали материјал за прилоге који су се накнадно емитовали на тв станицама. Догађај је најављиван и путем налога ТОН-а на друштвеним мрежама „facebook“ и „twitter“.

Град Ниш богат разноврсним туристичким атрактивностима, које омогућавају да се туристима приближе различити видови туризма које град са околином нуди представља незаобилазну станицу Каравана „Моја Србија“ .

2.3.5. Остале манифестације:

Туристичка организација Ниш је издвојила неколико кључних догађаја за које сматра да се издвајају својим квалитетом у смислу обогаћивања туристичке понуде, као и да доводе или имају потенцијала да доведу већи број туриста у град. Током 2016.године ТОН је подржао следеће манифестације у улози координатора:

1. **Тесла и Ниш** – промотивна тура 16. јул
2. **Коњички турнир - Балкански КУП и држано првенство у 3D Event**, Доње Међурово – 04/08.08.2016
3. **Nisville** – интернационални цез фестивал – 11/14.08.2016.
4. **Међународни Сајам вина и мерака**, 12/13.08.2016.
5. Такмичење у припремању ајвара **„Изађи ми на теглу“** 22.09.2016. год
6. **Светски дан туризма, 27.09.2016.** год ТОН је обезбедио бесплатан улаз у све објекте Народног музеја - Археолошка сала, Теле кула, Меморијални комплекс- Логор „12.фебруар“ и Археолошко налажиште Медијана. Пункт ТОН-а са промо материјалима о граду, био је постављен на шеталишу испред Калче, на коме су се грађани могли информисати о акцијама ТОН-а и културно-историјском наслеђу свог града.
7. **UNDP Конференција за нове одборнике локалних самоуправа**, Ниш 01-02.11.2016.

2.3.6. Остале манифестације којима је ТОН пружио подршку:

- Табла фест 2016 – фестивал дечијег стваралаштва, 27.05.2016.
- „Рок музеј уживо“, 2-12.06.2016. Ниш
- Први тинејџерски камп Different Colors 1-15.07.2016 и
- Summer in Toponica, волонтерски камп 18-25.07. 2016.

- 9. Међународни фестивал фолклора, 16/20.07.
- Модна ревија платана, Балканска улица 11.08.
- 12. Међународни студенски фестивал позоришта УРБАН ФЕСТ 2016. -01/05.09.2016
- NISOMNIA 2016., 18.09.2016., концерт на платоу нишке тврђаве
- 7. Сајам аутомобила, мотора и пратеће опреме, 07- 09. октобар 2016, хала „Чаир“,
- Концерт „Уклонимо баријере“, 25.10.2016. Маја Оџаклијевска, Дејан Клеа Бркић, Сеад Липовача
- 42. Нишке музичке свечаности - NIMUS, 26.10-10.11.2016.

Као и протеклих година ТОН је пружао подршку разним организацијама, студентским и грађанским удружењима и делегацијама које посећују Град, тако и оним делегацијама које из Ниша носе обележја града и тако презентују Ниш.

2.4. Промоција на сајмовима и другим тематским манифестацијама

Као и сваке године ТОН има низ сајмова у земљи и иностранству, као и разноврсне манифестације које припрема и реализује, па је тако било и током 2016. год.

Основни циљ ових активности је промоција туристичке понуде Ниша и околине.

2.4.1. Гостовања у земљи и иностранству (Сајмови туризма и друге туристичке промоције):

- Сајмови туризма:
 1. Међународни сајам туризма у Словенији – Alpe-Adria: Tourism and Leisure Љубљана 27/30.01.2016.
 2. 33. Међународни сајам туризма Holiday and Spa Ехро–Софија, Бугарска, 11/13.02.2016.год
 3. 38. Међународни сајам туризма – Београд, 18/21.02.201.год.
 4. Међународни сајам туризма „ОТДЫХ“ – Москва, Русија, 23/26.03.2016. год.
 5. Међународни сајам туризма Бања Лука 22/24.09.2016.
 6. Међународни сајам туризма и сеоског туризма у Крагујевцу 24/26.11.2016. год

2.4.2. Тематске манифестације и друге промоције:

- **БГ Манифест** 27/29. мај 2016., Београд

Велики фестивал манифестација и дестинација под називом београдски манифест осмишљен је тако да се посетиоцима што верније пренесе аутентичан дух и атмосфера као и културне и туристичке вредности манифестација локалних заједница. ТОН је промовисао туристичку понуду града, а поред наступа на штанду ТОН је ангажовао нишку групу Very Naiss, која је наступом у музичком делу, размрдала све присутне и подсетила на јединствену атмосферу провода који се може доживети у Нишу.

- Караван Моја Србија – гостовања

1. Ужице 3.06.2016.
2. Нови Пазар 4.06.2016.
3. Зајечар 9.06.2016.
4. Ниш 10.06.2016.
5. Врање 11.06.2016.
6. Пожаревац 16.06.2016.
7. Крагујевац 17.06.2016.
8. Крушевац 18.06.2016.
9. Ваљево 24.06.2016.
10. Чачак 25.06.2016.
11. Нови Сад 1.07.2016.
12. Зрењанин 2.07.2016.
13. Сомбор 30.06. или 8.07.2016.
14. Београд 9.07.2016.

- Промоција Туристичке понуде Ниша у Софији, Бугарска 30.06. / 01. 07. 2016.

Промоција је концепирана као дводневни road-show, који укључује организацију B2B пословних састанака са представницима туристичке привреде Бугарске и press конференцију за медије на којој је један од говорника, поред представника ТОС-а и амбасадора Србије био и директор ТОН-а, као и B2C промоцију за публику на отвореном простору и градском тргу у центру Софије. Промоција туристичке понуде Ниша и Nisville jazz фестивала.

- 5. Регионални сајам омладинског туризма Youth Fair „OPENS YOUTH FAIR 2016“ - 05/06. јул 2016. Нови Сад

Представљање Ниша као туристичке дестинације младих, која нуди многобројне садржаје за младе.

- Промоција интернационалног jazz фестивала Nisville и туристичких потенцијала Ниша у Софији, 29.07.2016.

Овог пута акценат промоције је био на предстојећем Међународном jazz фестивалу Nisville. На једном од најфреквентнијих Тргова одржан је целовечерњи концерт

музичара Nisville фондације, коме је претходио састанак и press конференција у Амбасади Србије.

- **Дани банице** – Бела Паланка, 12/14.08.2016.

Чувена гастро-манifestација организована је по једанаести пут, а посетиоци су имали прилику да, осим у храни, уживају у културно-уметничком програму. „Дани банице“ су један од начина да се традиција одржи, приближи и прилагоди модерним временима и тенденцијама, да се покаже колико лепоте има у локалним обичајима и наслеђу, па је ТОН окупио удружења која се баве очувањем етно традиције нишког краја и националне културне баштине и омогућио им учешће на овој престижној манифестацији.

- Промоција туристичких знаменитости Ниша у оквиру **Сабора трубача у Гучи, 11/13.08. 2016.**

ТОН је презентовао своју понуду у оквиру изложбеног дела, који се сваке године одржава истовремено са фестивалским програмом.

- **Промоција Туристичке понуде Ниша у Солуну, 07/08.10.2016.**

У оквиру овог дводневног roadshow-а, који је реализован захваљујући организацији Града Солуна, Туристичке организације Београда и Генералног конзулата Републике Србије у Солуну, у сарадњи са Туризам ПЛУС & Медитерранеан Палаце Хотел Туристичка организација Ниш презентовала је своју понуду на press конференцији организованој за медије, на којој су говорници, поред представника ТОН-а, ТОБ-а и Air Serbia, били и градоначелник Солуна, заменик министра туризма Грчке, конзул Србије, и амбасадор Србије. Након панела одржани су В2В састанци са агенцијама и организацијама у циљу повећања туристичког промета двеју земаља.

- **Међународни сајам фестивал туристичких публикација „Кофер слова“, Крушевац – 14/15.10.2016. год**

Поред изложбеног фестивал је имао и такмичарски карактер, где се ТОН такмичио и освојио две прве награде, и то:

Прву награду у категорији Вишелисна туристичка публикација до 50 страница,

Прву награду у категорији Монографија градова и општина,

-**9. Изложба сувенира и туристичких публикација Лесковац 2016, 27/28.10.2016.**

На овој престижној изложби сувенира и туристичких публикација ТОН је освојио награду:

Прва награда у категорији вишелисна туристичка публикација преко 50 страница.

2.5. Издавачка делатност

За што успешнију презентацију културно-историјских, природних и других туристичких ресурса града Ниша неопходан је савремен пропагандно-информативни материјал који прати најновије трендове у издаваштву.

Треба истаћи да ТОН за све званичне делегације града, које путују иностранство обезбеђује пропагандни материјал и пригодне сувенире. Такође помажемо спортисте, организације, удружења и појединце који путују на такмичења, конгресе или манифестације и на индиректан начин представљају град. Промо материјал се дели и хотелијерима који туристички промо материјал бесплатно дају својим гостима.

2.5.1. Туристичко-пропагандни материјал

Ради што успешније презентације културно-историјских, природних и других туристичких ресурса града Ниша неопходан је савремен, редизајниран пропагандно-информативни материјал па ТОН из године у годину пуно пажње посећује овом виду промоције при чему су брошуре и остали пропагандни материјал актуелни и прате најновије трендове у издаваштву.

Због промоције Града и његовог туристичког садржаја на сајмовима у земљи и иностранству, као и ради доступности материјала у ТИЦ за потребе туриста, и осталих видова промоције ТОН је и током 2016 год, штампао промо материјал, и то:

Туристичко информативне публикације – репринт

- **Мапа града – двојезична, на српском и енглеском**

Као и претходних година ТОН штампа мапу града, на којој је истакнуто и текстом објашњено 10 најатрактивнијих локација које свакако треба посетити током боравка у граду. Такође су означени ресторани, кафане, смештајни објекти, места за провод, важне институције и сл.

- **Мапа околине – двојезична, на српском и енглеском**

Мапа околине садржи краће текстове о атрактивним локалитетима, активностима којима се све можете бавити у околини Ниша као и текстове о и екстремним спортовима. Садржи све планинарске стазе, као и контакте удружења која се баве планинарењем, екстремним спортовима, туристичке агенције које нуде путовања у Ниш са темом активног одмора, као и културно-историјске споменике које туристи могу обићи у околини.

- **Општа брошура о Нишу на српском језику**

Општа брошура намењена је пружању основних информација о граду, уз нагласак на најзначајније културне и природне атракције и доживљаје које град Ниш може да

пружи туристима. Писана на интересантан начин, са посебним акцентом на специфичан менталитет и дух гостопримљивих Нишлија, ова брошура је пун погодак када је презентација и промоција града у питању.

- **Општа брошура о Нишу на енглеском језику**
- **Општа брошура о Нишу на бугарском језику**
- **Општа брошура о Нишу на руском језику**

- **Водич кроз културно-историјско наслеђе Ниша на српском језику**

Овај водич представља једно од најобимнијих издања коју је ТОН до сада посветио промоцији културно-историјског наслеђа Ниша. У њој се се на интересантан начин описује историја града и пружају се детаљне информације о културно-историјском благу града и околине (музеји, споменици, значајни историјски локалитети и грађевине, цркве и манастири)

- **Водич кроз културно-историјско наслеђе Ниша на енглеском језику**
- **Водич кроз културно- историјско наслеђе Ниша на бугарском језику**
- **Водич кроз културно-историјско наслеђе Ниша на руском језику**

- **Nis adventure - специјализована брошура о активном одмору у Нишу и околини на српском језику**

Овом брошуром Ниш је представљен као пожељна дестинација за авантуристичка путовања, адреналин туре и бављење екстремним спортовима. Са занимљивим текстовима и уз доста фотографија представљене су све природне атракције у околини, као и сви локалитети на којима се посетиоци могу бавити екстремним спортовима.

- **Nis adventure - специјализована брошура о активном одмору у Нишу и околини на енглеском језику**
- **Nis adventure - специјализована брошура о активном одмору у Нишу и околини на бугарском језику**

- **Брошура о Нишкој Бањи – двојезична, на српском и енглеском језику**

Садржи све важне информације потребне туристима за организацију свог боравка у овом здравствено-лечилишном центру.

- **Брошура о Нишкој Бањи на руском језику**

- **Књига о Нишу –двојезична, на српском и енглеском језику**

Књига о Нишу, као једна од најатрактивнијих „публикација“ ТОН-а, је штампана и ове године. Намењена је туристима који имају жељу да сазнају нешто више и детаљније о граду у којем су боравили или тек намеравају да бораве.

- **Монографија Ниша- двојезична, на српском и енглеском језику**

Лукусузно издање са квалитетним фотографијама и краћим описима најзначајних чињеница и локалитета у Нишу, представиће град на један нов, иновативан и упечатљив начин.

Туристичко информативне публикације – нове

- **Брошура о нишкој Тврђави – двојезична, на српском и енглеском језику**

Тврђава као најзначајнији и најкомплекснији културно-историјски споменик у граду заслужује посебно издање које ће садржати историјат тврђаве од I века до данас, мапу тврђаве као и опис свих објеката из раличитих историјских периода. Брошура је намењена промоцији овог значајног локалитета, као и информисању туриста који посећују Тврђаву.

- **Манастири и цркве Ниша и околине – двојезична, на српском и енглеском језику**

Манастири и цркве представљају посебну врсту културног добра нашег народа, јединственог уметничког и културног садржаја и духовних вредности. Брошура обухвата манастире и цркве Ниша и околине, а намењена је пре свега туристима који посећују културно-историјска места са религијским значењем, али и свима који желе да се упознају са центрима духовности и богатим културно-историјским садржајем Ниша и околине.

- **Гастрономски водич кроз Ниш - двојезична, на српском и енглеском језику**

Посета нишким кафанама је неизоставан део посете Нишу. Квалитетна и разноврсна понуда јела и пића, бројни нишки гурманлуци нашли су се у брошури која на јединствен начин представља гастрономију Ниша као део туристичке понуде Града.

Штампани материјал дистрибуиран је потенцијалним туристима на сајмовима туризма у земљи и иностранству, као и гостима који су већ у посети граду.

2.5.2. Промотивни материјали

Промотивни материјали намењени су промоцији манифестација у граду, изради промотивних пакета града Ниша (фасцикле, рекламне кесе), као и уређењу излагачког простора на сајмовима на којима учествује ТОН.

- Плакати
- Флајери – Тролисти

- Фасцикле
- Рекламне кесе (папирне, пластичне)
- Захвалнице, позивнице, агенде, дискови, визит карте
- Штампа на ПВЦ фолији (билборди), израда церада на специјалним материјалима
- Каталог учесника 17. Међународног сајма туризма и активног одмора у Нишу

2.6. Набавка пригодних сувенира

Већина туриста жели да понесе са собом сувенир као успомену на место или догађај којем је присуствовао у том месту. Асортиман и количина сувенира које треба понудити туристима је у складу са бројем инфо центара ТОН-а. Осим туристима, сувенири које ТОН има у својој понуди намењени су и делегацијама које посећују град Ниш, као и делегацијама из Ниша које носе обележја града као поклон.

Дизајн сувенира биће у складу са туристичким мотивима града и околине.

- Мајице
- Качкети
- Шоље
- Магнетићи
- Привесци

2.7. Оглашавање и рекламирање на интернету, телевизији, радио станицама, у новинама и часописима

Рекламирање на интернету, у новинама и специјализованим часописима, као и емитовање промотивних спотова на телевизији представља значајан облик промовисања једне туристичке дестинације.

Савремени трендови промоције у туризму стављају акценат на „online“ или интернет маркетинг што је Туристичкој организацији Ниш био фокус током 2016. када је у питању оглашавање и рекламирање. Оглашавање у промотивним кампањама вршило се самостално, али и у склопу кампања које спроводи Туристичка организација Србије.

2.7.1. Управљање интернет страницом

Службена интернет страница Туристичке организације Ниш намењена је свима који желе да сазнају нешто више о граду или начину на који могу стићи у град Ниш. Поред основних података о Нишу и околини, туристичке понуде и смештаја, страница обухвата и вести са актуелностима и тренутним дешавањима у граду, релевантним како туристима тако и свима који прате догађаје у Граду.

2.7.2. Оглашавање на интернет порталима

Промоција путем интернета саставни је део промовисања туристичких ресурса Ниша коју ради ТОН. Оглашавање се вршило на популарним web порталима у Србији и најважнијим емитивним тржиштима.

Туристичка организација Ниш је крајем године започела двомесечну кампању на сајту авиокомпаније **“Ryanair”** у циљу промоције Ниша у земљама из којих тренутно овај нискотарифни авио превозник лети до нашег града. Банер под називом **“Ниш, атмосфера јужне Србије”** за сада је објављен на немачком и италијанском језику, а у наставку кампање планирана је и промоција на тржишту Словачке и Аустрије.

Ова промоција у виду каросел банера, на сајту ове велике авиокомоаније, игра велику улогу у привлачењу иностраних туриста и један од најважније предузетих корака у домену оглашавања на интернет порталима.

2.7.3. Присутност на друштвеним мрежама

Развојем дигиталних медија и све већим продором утицаја друштвених мрежа и блогера у све друштвене сфере, па тако и у сектор туризма, промоција дестинација путем објава путописних блогера (travel bloggers - интернет блогери који пишу о дестинацијама које посећују) су, поред маркетиншких кампања, постали једно од најпопуларнијих видова пласирања дестинација на новим тржиштима.

Тако су се путем интернета и тих мрежа, о чему су писали и нишки медији, делили постови појединих блогера који су били у граду, посетили нашу понуду и на такав начин пласирали Ниш, као дестинацију Балкана која се никако не сме заобићи.

- У сарадњи са авиокомпанијом Ryanair о Нишу је писао немачки блогер Herwig Buhrow, који је у граду боравио пет дана. Водичи ТОН-а упознали су блогера са бројним атрактивностима и културним наслеђем Ниша. Од шетње по граду, обиласка кафића, пијаци, винарије, музеја и налазишта Медијана до упознавања са ноћним животом и природним лепотама околине Ниша, блогер је имао прилике да осети атмосферу Града и навике нишлија. обилазећи атрактивности града и околине, упознајући га са нашим обичајима, свакодневницом и ноћним

животом. Посетиоци сајта <http://blog.ryanair.com/.../5-grunde-warum-du-nis-besuchen-s.../> сада имају прилику да прочитају утиске о нашем граду и сазнају зашто треба посетити Ниш.

- Audrey & Harry, двојац који је на свом блогу и twitter налогу помиње Ниш као изузетну City Break дестинацију која плени богатим садржајем, одличном а јефтином храном, као и да је необично атрактиван, сигуран и град који се може обићи пешице. <https://thebudgetsavvytravelers.com/2016/06/29/insider-guide-to-nis/>

Овакви путни блогови, данашњим високо софистицираним туристима, попуњавају празнину између класичних путних књига-водича и туристичких водича.

Туристи се често ослањају на рецензије путних блогера, јер су они по правилу непристрасни, живописно говоре о својим искуствима и личним опсервацијама, па су због тога, добар – лако доступан извор информација при планирању путовања.

С обзиром да су се овакве активности показале као више него успешне, ТОН наставља сарадњу са путописним блогерима, као и да путем својих профила на друштвеним мрежама прати све трендове, при чему је град Ниш присутан и на овом пољу, у свим актуелностима.

Поред блогова, у последње време се Ниш са својим атрактивностима често помиње на многим online порталима, који се баве туризмом, али и на оним разноврсног садржаја, као и оним који дају препоруке о занимљивостима из различитих делова света. Па је тако Travel Channel уврстио Теле Кулу у листу необичних свестких споменика и катакомба: <http://www.travelchannel.com/interests/haunted/photos/creepy-crypts-and-catacombs-worldwide/page/12>

Познати сајт „The Culture Trip“, помиње Ниш као један од најлепших градова Србије, који морате посетити уколико волите историјске споменике из различитих епоха: <https://theculturetrip.com/europe/serbia/articles/the-10-most-beautiful-towns-in-serbia/> а такође су уврстили и Nisville jazz фестивал на листу најбољих фестивала у Србији: <https://theculturetrip.com/europe/serbia/articles/the-ultimate-guide-to-serbias-festivals/>

2.7.4. Промоција на ТВ-у и штампаним часописима

- У сарадњи са ТОС-ом ТОН је угостио делегацију из Румуније, која је у склопу обиласка Србије посетила и Ниш. Главне тачке посете су били гастро специјалитети и локална кухиња што су главне ТОН је обезбедио обилазак

винског села Малча (дегустација вина и вечера) и посету пекари Бранковић где су могли и лично да виде процес прављења бурека уз дегустацију.

- У сарадњи са ТОС-ом ТОН је угостио новинара Lonely Planet-а. Обилазак је поред упознавања Ниша обухватио и обилазак околине, али и целокупне југоисточне Србије. Чланак ће бити представљен како у штампаном водичу тако и у online издању.
- ТОН је угостио аутора Туристичког водича кроз Србију на **чешком, Павел Тројана**, који је између осталих градова Србије посетио и Ниш где је боравио два дана и у пратњи водича ТОН-а обишао Тврђаву, споменик Ћеле Кулу, Медијану, музеј, околину Ниша и остале важне. Овај водич издаје престижна издавачка кућа Freitag-Berndt у сарадњи са Амбасадом Републике Србије у Прагу, и биће историјски прво издање туристичког водича кроз Србију на чешком језику.
- Као део пројекта „52 викенда у Србији“, чији је творац Туристичка организација Србије, ТОН је угостио филмску екипу „52 викенда у Србији“. Након запажене брошуре и успешне кампање истог назива која је обухватала изложбу 52 панорама са фотографијама природних и културних лепота Србије (истовремено и промоција брошуре), ТОС је започео пројекат који овог пута подразумева видео прилоге „52 викенда у Србији“. Водич ТОН-а их је упознао са знаменитостима града, тврђава, ћеле кула, медијана, као и околина Ниша, јелашничка и сићевачка клисура.
- ТОН је подржао пројекат **индијске продукције Травел хр hd**, који је у склопу поновног доласка на Балкан и Србију, подразумевао и обилазак Ниша. Садржај емисије обухвата шест области: дестинацију, културу, природне лепоте, начин живота, наслеђе и храну. ТОН је угостио филмску екипу која је пратњи водича ТОН-а снимала културно – историјске знаменитости, који су уједно и важне туристичке тачке Ниша, као и остале туристичке атрактивности града и његов разноврсни садржај. ТОН је представио Град Ниш и околину као туристичку дестинацију богатог и разноврсног садржаја.
- У сарадњи са новинарима РТС-а, ТОН је угостио екипу емисије „**Од злата јабука**“ с којом је обишао околину Ниша, а пре свега сићевачку и јелашничку клисуру.

2.7.5. Односи са јавношћу

У циљу промоције разноликих туристичких атрактивности Ниша и осталих садржаја који привлаче пажњу туриста, Туристичка организација Ниш је наставила са интензивном медијском кампањом на телевизијским станицама и новинским кућама.

Током 2016. године Туристичка организација Ниш одржала је више **конференција за штампу** ради промоције догађаја у граду или као најаву нових пројеката и новина у туристичкој понуди. Међу свим медијским активностима и наступима на локалним и националним тв и радио станицама по обиму и заступљености у медијима издвајају се два догађаја:

- Промоција и најаву 17. Међународног сајма туризма у Нишу обухватала је велику медијску кампању: гостовања на ТВ станицама (НТВ, Зона плус и ТВ Bellamie), рекламни спотови на радио станицама (City Radio, Radio 7, TDI – radio, Бум Радио), као и рекламирање на билбордима на свим фреквентним локацијама у граду.
- Као суорганизатор манифестације „Небеска трка“ – планински маратон „Соколов пут“, ТОН је заједно са партнерима организовао прес конференцију у Медија центру на којој је најављен и презентован овај интересантан догађај. Ради промоције догађаја и промоције Ниша и околине као дестинације идеалне за бављење екстремним спортовима и дестинације која пружа могућности за доживљај активног одмора, организована су и бројна гостовања и емитовани прилози на локалним и националним ТВ станицама (НТВ, Зона плус, ТВ Bellamie, РТС, ТВ Пинк, Прва ТВ).

Студијске групе и директна промоција

Задатак промоције је да информише али и да подстакне туристичку тражњу на боравак у датој дестинацији. Један од типичног облика односа са јавношћу у туристичком пословању и туристичкој промоцији, а који ТОН често користи су организована студијска путовања за новинаре, представнике туристичких агенција других учесника у стварању туристичке тражње.

У 2016. години било је неколико организованих студијских група које је ТОН угостио као и догађаја које је искористио за пласирање туристичке понуде Ниша.

- Свечано отварање археолошког налазишта Медијана – откривање мозаика за јавност и обележавање 80 година од открића локалитета. У сарадњи са ТОС-ом ТОН је угостио новинаре за које је била организована студијска посета археолошком налазишту Медијана. У оквиру свечаног отварања Медијане ТОН је обезбедио и посету Нишкој Бањи.

- Студијска група из Русије – ТОН је угостио групу туроператора, представника и агената туристичких агенција и корпорација ради обиласка културно историјских споменика и знаменитости Ниша у циљу формирања јединствене понуде за туристе из Русије.
- Посета кинеске делегације Нишу. У склопу обиласка Србије, кинеска делегација коју су чинили новинари, списатељи и представници кинеске привреде, је обишла и Ниш, где су их представници ТОН-а упознали са културно-историјским наслеђем града, обичајима и локалним гастро специјалитетима.

2.8. Брендирање Ниша – изградња дестинацијског идентитета и развијање вредности дестинацијског брэнда

Туристичка организација Ниш је и у 2016. години наставила тренд модернизације промоције града у складу са светским трендовима и светском тражњом, истичући потенцијале Ниша и његове околине као дестинације разноврсног садржаја.

Након успостављања летова из Ниша од стране две највеће нискотарифне компаније у Европи Wizz Air i Ryanair, отварају се могућности за даљи развој туризма и привлачења већег броја домаћих и страних туриста, ради посете Ниша али и читаве регије Југоисточне Србије

Самим тим у 2016. фокус је био на јачању Ниша као City Break дестинације до које се сада може доћи авио превозом. Дестинације која нуди бројне могућности обиласка јединствених споменика културе, посети многобројним манифестацијама и догађајима, уживање у природи и активном одмору, али и у локалним гастро специјалитетима, мераку.

Да је Ниш конкурентна дестинација препознатљивог брэнда показују и резултати туристичког промета који бележе снажан раст и у 2016. години.

ТУРИСТИЧКИ ПРОМЕТ ЗА ПЕРИОД ЈАНУАР – ДЕЦЕМБАР ГРАД НИШ 2016.

	УКУПНО Јан-Дец. 2015	УКУПНО Јан-Дец. 2016		УКУПНО Јан-Дец 2015	УКУПНО Јан-Дец 2016	
	Доласци		%	Број ноћења		%
Укупно	75.969	85.048	+12 %	148.193	160.947	+8,6 %
Домаћи	34.924	40.419	+16 %	83.053	90.175	+8,6 %
Страни	41.045	44.629	+9 %	65.140	70.772	+8,6 %

Према подацима Републичког завода за статистику у Нишу је у периоду од јануара до децембра месеца 2016. године дошло до **повећања** укупног броја туриста за **12%**, при чему је број домаћих туриста **повећан** за **16 %**, а број иностраних **повећан** за **9%** у односу на исти период 2015. године.

У Нишу је за период од јануара до децембра 2016. укупно ноћило **8,6% више** туриста него у истом периоду 2015. год, од чега **8,6% више** ноћења домаћих туриста и **8,6% више** ноћења страних туриста.

БРОЈ ТУРИСТА ПРЕМА ЗЕМЉИ ПОРЕКЛА 2015/2016.

2016.				2015.			
Р.б.	Земља припадности	Доласци туриста	Ноћења	Р.бр.	Земља припадности	Доласци туриста	Ноћења
1.	БУГАРСКА	9570	13016	1.	БУГАРСКА	7121	9865
2.	ГРЧКА	6113	7661	2.	ГРЧКА	4069	5084
3.	НЕМАЧКА	2175	3530	3.	НЕМАЧКА	2450	3856
4.	РУМУНИЈА	1848	2636	4.	ПОЉСКА	2435	2775
5.	СЛОВЕНИЈА	1799	2457	5.	РУМУНИЈА	1674	2351
6.	ТУРСКА	1703	2500	6.	ИТАЛИЈА	1653	4730
7.	РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА	1701	2793	7.	БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА	1440	2250
8.	ИТАЛИЈА	1664	4877	8.	МАКЕДОНИЈА	1198	1776
9.	БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА	1499	2453	9.	СЛОВЕНИЈА	1174	1625
10.	РУСКА ФЕДЕРАЦИЈА	1282	3026	10.	ЛИТВАНИЈА	798	801

У погледу земаља порекла страних туриста током 2016 године највећи број туриста у Ниш је и даље долазио из Бугарске, Грчке и Немачке који су и током 2015 године биле земље са највећим бројем страних туриста у Нишу али се тај број за прве 3

земље са листе наставио да повећава са преко 30% више туриста у односу на 2015 годину.

Радује нас податак да је у 2016 години приметно повећање броја страних туриста из Руске Федерације и Турске.

Овакви успешни резултати, који се бележе пар година уназад, тачније од 2013. директна су последица свеукупних напора и активности који су од стране ТОН-а учињени на пољу афирмације града као добре туристичке дестинације као и свих промотивних активности које је ТОН спроводио последњих пар година на многобројним манифестацијама и фестивалима у Србији, домаћим и међународним сајмовима, комуникацијом са међународним промотерима, тоур операторима и новинарима из целог света.

2.9. Унапређење информисаности туриста током боравка у Нишу

2.9.1. Туристички-инфо центри

У складу са повећањем броја туриста, ТОН је протеклих година уредио простор унутар информативних центара и надање настоји да туристички инфо центри буду на одговарајућем нивоу и у складу са трендовима.

Учињено је доста на осавремењавање продаје у Туристичким информативним центрима, док је опрема за Туристичке инфо центре – компјутери, штампачи, столови, столице, телефони, плакати и остала опрема мењана у складу са потребама.

У Инфо центрима ТОН-а је увек доступан бесплатан туристичко-промотивни материјал који се даје домаћим и страним туристима и који пружа најважније информације о Граду.

2.9.2. Едукација кадрова

У сврху што квалитетнијег и стручнијег обављања послова, праћења и примене нових трендова и иновација у туризму наглашена је потреба за константном едукацијом запослених у туризму. Едукацијски програми ће бити садржајно различити и обухватиће све сегменте усавршавања и размене идеја.

- Семинари
- Школе рачунара
- Школе страних језика
- Курсеви за водиче, пратиоце, аниматоре
- Обука за писање и имплементацију пројекат

3. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ О ОСТВАРЕНИМ ПРИХОДИМА И РАСХОДИМА ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ НИШ ЗА 2016. ГОД.

Туристичка организација Ниш је остварила позитиван финансијски резултат у износу од 14.026.000,00 динара.

4. БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ У 2016.Г

Туристичка организација Ниш има 16 запослених, и број запослених је у складу са одлуком о максималном броју запослених.

5. КРЕДИТНО ЗАДУЖЕЊЕ

Туристичка организација Ниш нема кредитних задужења.

ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА НИШ

Број: _____

20.02.2017. године

Н и ш

На основу члана 10. став 1. тачка 2. Одлуке о Туристичкој организацији Ниш („Службени лист града Ниша“ број 1/2002, 32/2002 и 9/2013) и члана 20. став 1. тачка 2. Статута Туристичке организације Ниш, Управни одбор Туристичке организације Ниш, на седници одржаној дана 20.02.2017. године донео је:

О Д Л У К У

1. Усваја се Финансијски извештај о оствареним приходима и расходима Туристичке организације Ниш за период 01.01.2016. - 31.12.2016. године.
2. Финансијски извештај из тачке 1. ове одлуке и Одлуку Управног одбора Туристичке организације Ниш, доставити оснивачу, преко Градске управе - Секретаријат за привреду, као ресорном секретаријату за праћење пословања Туристичке организације Ниш.

Образложење

Одлуком о Туристичкој организацији Ниш, предвиђено је да оснивач, град Ниш, преко надлежног органа града, даје сагласност на Финансијски извештај о оствареним приходима и расходима Туристичке организације Ниш. Такође је и Статутом Туристичке организације Ниш предвиђено да се Финансијски извештај доноси уз сагласност надлежног органа града.

Финансијски извештај о оствареним приходима и расходима приказан је у складу са Законом о буџету Републике Србије за 2016. годину („Службени гласник РС“, број 103/2015) и у складу са чланом 5. Уредбе о буџетском рачуноводству („Службени гласник РС“, број 125/2003 и 12/2006).

На основу наведеног, донета је одлука као у диспозитиву.

Управни одбор
Туристичке организације Ниш

Славица Гајевић, председник

II-РАСХОДИ

Конто	Опис	Укупно
411000	Плате и додаци запослених	10.480
100	Плате и додаци и накнаде запослених	10.480
412000	Социјални доприноси на терет послодавца	1.876
100	Доприноси за пензијско и инвалидско осигурање	1.257
200	Допринос за здравствено осигурање	540
300	Допринос за незапосленост	79
413000	Накнаде у природи	307
100	Накнаде у природи	307
414000	Социјална давања запосленима	
100	Исплата накнада за време одсуствов.с посла на терет фондова	
300	Отпремнине и помоћи	
416000	Награде запосленима и остали посебни расходи	62
100	Награде запосленима и остали посебни расходи	62
421000	Стални трошкови	4.115
100	Трошкови платног промета и банкарских услуга	110
200	Енергетске услуге	663
300	Комуналне услуге	169
400	Услуге комуникација	646
500	Трошкови осигурања	12
600	Закуп имовине и опреме	2.515
422000	Трошкови путовања	482
100	Трошкови службених путовања у земљи	145
200	Трошкови службених путовања у иностранство,	337
423000	Услуге по уговору	20.438
100	Административне услуге	59
200	Компјутерске услуге	248
300	Услуге образовања и усавршавања запослених	49
400	Услуге информисања и рекламе	7.645
500	Стручне услуге	140
600	Услуге за домаћинство и угоститељство	354
700	Репрезентација	1.360
900	Остале опште услуге	10.583
425000	Текуће поправке и одржавање	
100	Зграда и објеката	
200	Текуће поправке и одржавање опреме	
426000	Материјал	642
100	Административни материјал	116
300	За образов. и усавршавање запослених	161
400	Материјал за саобраћај - бензин	268
800	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	35
900	Материјал за посебне намене	62
444000	Пратећи трошкови задуживања	374
100	негативне курсне разлике	1

200	Казне за кашњење	373
465000	Остале дотације и трансфери	1.262
100	Остале дотације и трансфери	1.262
482000	Порези, обавезне таксе, казне и пенали	900
100	Остали порези	860
200	Обавезне таксе	39
300	Новчане казне и пенали	1
483000	Новчане казне и пенали по решењу судова	
	Укупни расходи	40.938
512000	Машине и опрема	394
100	Опрема за саобраћај	195
200	Административна опрема	199
515000	Нематеријална имовина	
100	Нематеријална имовина	
523000	Залихе робе за даљу продају	527
100	Залихе робе за даљу продају	527
	Укупни издаци	921
	Укупни расходи и издаци	41.859
	Буџетски суфицит - пре корекције	13.871
	наменски опредељена средства из ранијих година	155
	Буџетски суфицит- после корекције	14.026

Туристи
Самостални ст
финанс
А

Износ извршених расхода и издатака			
Расходи и издаци на терет буџета		Из донација	Из осталих прихода
Републике	Општине града		
	10.480		
	10.480		
	1.876		
	1.257		
	540		
	79		
	307		
	307		
	62		
	62		
	3.515		600
	58		52
	391		272
	149		20
	506		140
			12
	2.411		104
	414		68
	86		59
	328		9
500	14.773		5.165
	53		6
	168		80
	49		
500	7.020		125
	80		60
	308		46
	642		718
	6.453		4.130
	402		240
	82		34
	140		21
	180		88
			35
			62
			374
			1

			373
	1.262		
	1.262		
			900
			860
			39
			1
500	33.091		7.347
	199		195
			195
	199		
			527
			527
	199		722
500	33.290		8.069

чка организација Ниш
ручни сарадник на пословима
сија и рачуноводства
мичић Невенка

Финансијски извештај о оствареним приходима и расходима Туристичке организације Ниш за период 01.01.- 31.12.2016.г.

Туристичка организација Ниш је позитивно пословала у 2016. години и остварила суфицит у износу од 14.026.000,00 динара.

Приходи и примања Туристичке организације Ниш за 2016.г. остварени су у износу од**55.730.000,00**
Расходи и издаци Туристичке организације Ниш за 2016.г. остварени су у износу од**41.859.000,00**
Вишак прихода и примања- буџетски суфицит.....**13.871.000,00**
Буџетски суфицит је је коригован покрићем извршених издатака из наменски одређених средстава која су пренета по завршном рачуну за 2015.г. и нераспоређеног вишка прихода из ранијих година, тако да коначни износ оствареног укупног суфицита износи..... **14.026.000,00 динара.**

Приказ прихода и трошкова по врсти и економској класификацији дат је у табели у прилогу по изворима финансирања.

Извештај о извршењу буџета за 2016.г.
Извор финансирања 01

У оквиру програма 4 Рзвој туризма планиране су програмске активности:

1502-0001 Управљање развојем туризма

1502-0002 Туристичка промоција

и пројекат

1502-П-1 Међународни сајам туризма у Нишу

Функција 473 туризам

1502-0001 Управљање развојем туризма

Планирана средства..... 21.312.000,00

Утрошена средства18.871.000,00

Извештење плана је мање у односу на планирана средства.

Планирана су средства за отпремнине и помоћи у складу са упутством о изради програма рада, које нису исплаћене, јер Туристичка организација Ниш има 16 радника и број радника је у складу са одлуком о буџету за 2016.годину.

Средства за сталне трошкове су планирана за 12 месеци, али није извршена исплата за све месеце, јер су радници за привремене и повремене послове ангажовани од марта месеца 2016.године.

Дотације и трансфери су исплаћени у мањем износу од планираног а у складу са исплаћеним зарадама.

1502-0002 Туристичка промоција

Планирана средства.....23.830.000,00
Утрошена средства12.290.000,00

Средства су мање утрошена у односу на планирана.

Планирана средства на позицији услуге по уговору нису била довољна за планиране промотивне активности у оквиру програмске активности Туристичка промоција, за промотивну кампању града Ниша – CITY-BREAK туризам, за афирмацију летова са нишког аеродрома на интернету и у штампаним медијима па је финансијски план увећан ребалансом.

Средства нису утрошена у складу са планираним средствима на позицији услуге по уговору, услуге информисања јер су одобрена ребалансом крајем новембра, за потребе промоције и рекламу у штампаним медијима. Поступак јавне набавке је спроведен и завршен децембра месеца а реализација уговора је у 2017.години, тако да су средства планирана и у финансијском плану за 2017.годину.

1502-II-1 Међународни сајам туризма у Нишу

Планирана средства.....2.470.000,00
Утрошена средства2.129.000,00

Средства која су планирана за међународни сајам Ниш нису утрошена у укупном износу, услуге смештаја гостију и учесника сајма плаћене из сопствених извора као и део осталих трошкова, услуга по уговору.

За програмску активност 1502-0002 и све програме предвиђене програмским буџетом за 2016.годину циљ је био адекватна промоција туристичке понуде града / општине на циљним тржиштима

У 2016.години буџет је извршен у износу од 69,92% .

Извештај о извршењу буџета за 2016.г.

Извор финансирања 04

Укупно планирана средства за 2016.годину из осталих (сопствених)извора износе
.....37.141.000,00

Укупно утрошена средства за 2016.годину из осталих извора износе8.569.000,00
динара

Туристичка организација Ниш остварује средства из других извора вршењем услуга и продајом робе(сувенира), из којих измирује расходе чије измирење није планирано из буџета или средства из буџета нису довољна за измирење обавеза.

Средства из осталих извора планирана су у већем износу на позицији услуге по уговору због обавеза које Туристичка организација има према Буџету града Ниша, за предфинансирање пројекта „ Менаџмент туристичких дестинација Софија –Ниш“ МОТОДЕСТИН, као и неизмирених обавеза из пословања која су пренете из предходне године.

У 2016.години на основу захтева за коришћења субвенција и дотација намењених за развој туризма Министарство трговине, туризма и телекомуникација је на основу уговора пренело средства у износу од 15.500.000,00 динара.

Планирана средства на позицији **текуће поправке и одржавање** увећана су за износ од 15.000.000,00 за реализацију пројекта „Уређење и санација Летње позорнице у Нишкој тврђави“.

На основу чл.8. Закона о буџету Републике Србије за 2016.годину (Сл.гласник Републике Србије бр.103/2015) и програма распореда и коришћења субвенција и дотација намењених за развој туризма у 2016.години, министарство трговине, туризма и телекомуникација –Сектор за туризам, Тон је поднео захтев за коришћење субвенција за финансирање инфраструктурних пројеката за пројекат „Уређење и санација Летње позорнице у Нишкој тврђави“.

Пројекат је прихваћен и 11.10.2016.године је потписан уговор са Министарством трговине, туризма и телекомуникација бр.401-00-1892/1/2016-08.

На основу уговора министарство је извршило пренос средстава почетком новембра 2016.године. Увећање финансијског плана на основу уговора извршено је децембра месеца па није било реално могуће да се започне реализација на основу уговора. Реализација пројекта се планира у 2017. години па су пренета средства остала неискоришћена и по завршном рачуну пренета као суфицит и наменски опредељена за реализацију пројекта.

Туристичка организација Ниш се на основу чл.8 закона о буџету Републике Србије за 2016.годину сл.гласник РС број 103/15 и Програма распореда и коришћења субвенција и дотација намењених за развој туризма у 2016.години Министарство трговине, туризма и телекомуникација – Сектор за туризам, 26.04.2016.године обратила захтевом за коришћење бесповратних средстава Пројектом –Промоција Међународног сајма туризма и активног одмора у Нишу.

Укупна вредност пројекта 2.000.000,00 динара, а износ тражених средстава 50% од укупне вредности 1.000.000,00 динара.

На основу захтева коришћење бесповратних средстава одобрена су средства у износу од 500.000,00 динара.

Дана 08.06.2016.године потписан је уговор између Туристичке организације Ниш и Министарства трговине, туризма и телекомуникација – Сектор за туризам и одобрена су средства у износу од 500.000,00 динара, што чини 50% од укупне вредности средстава пројекта, а 50% обезбеђује Тон из сопствених извора.

Средства су пренета и искоришћена у складу са пројектом а Министарству је поднет извештај о утрошку 500.000,00 пренетих средстава.

Приходи и примања у хиљадама динара :

	извор (01)	извор(04)	укупно(01)+(04)
приходи и примања	33.290.000	22.440.000	55.730.000
расходи и издаци	33.290.000	8.569.000,00	41.859.000

вишак прихода и примања – суфицит..... 13.871.000
наменски опредељен вишак прихода из ранијих година155.000
кориговани – суфицит.....14.026.000

ЦИЉ: адекватна промоција туристичке понуде града / општине на циљним тржиштима.

ИДИКАТОР: повећан број туриста и ноћења у смештајним капацитетима.
Повећање броја туриста је планирано кроз разне видове промотивне активности , планирано је за 10% а остварено 12% у 2016.години.

ТУРИСТИЧКИ ПРОМЕТ ЗА ПЕРИОД ЈАНУАР – ДЕЦЕМБАР ГРАД НИШ 2016.

	УКУПНО Јан-Дец. 2015	УКУПНО Јан-Дец. 2016		УКУПНО Јан-Дец 2015	УКУПНО Јан-Дец 2016	
	Доласци		%	Број ноћења		%
Укупно	75.969	85.048	+12 %	148.193	160.947	+8,6 %
Домаћи	34.924	40.419	+16 %	83.053	90.175	+8,6 %
Страни	41.045	44.629	+9 %	65.140	70.772	+8,6 %

Према подацима Републичког завода за статистику у Нишу је у периоду од јануара до децембра месеца 2016. године дошло до **повећања** укупног броја туриста за **12%**, при чему је број домаћих туриста **повећан** за **16 %**, а број иностраних **повећан** за **9%** у односу на исти период 2015. године.

У Нишу је за период од јануара до децембра 2016. укупно ноћило **8,6% више** туриста него у истом периоду 2015. год, од чега **8,6% више** ноћења домаћих туриста и **8,6% више** ноћења страних туриста.

Овакви успешни резултати, који се бележе пар година уназад, тачније од 2013. директна су последица свеукупних напора и активности који су од стране ТОН-а учињени на пољу афирмације града као добре туристичке дестинације као и свих промотивних активности које је ТОН спроводио последњих пар година на многобројним манифестацијама и фестивалима у Србији, домаћим и међународним сајмовима, комуникацијом са међународним промотерима, тоур операторима и новинарима из целог света.

Туристичка организација Ниш
самостални стручни сарадник
на пословима финансија и рачуноводства
Невенка Аничкић